

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 1800 K.
Félévre 950 K. Negyedévre 480 K.
Egyes szám ára 50 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 26. szám.

Vasárnap, július 1.

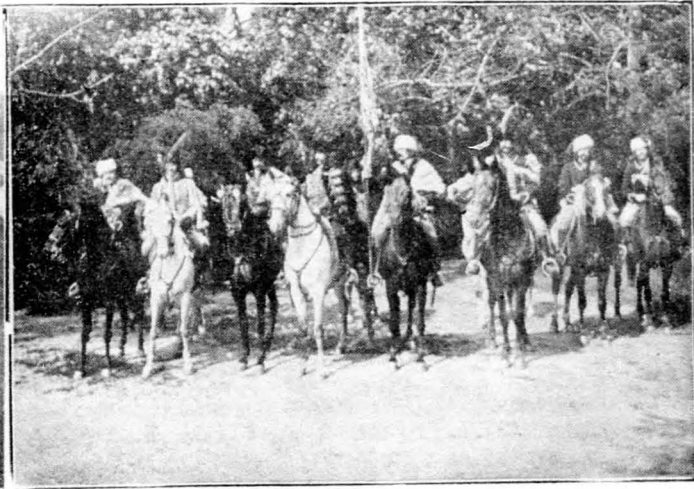
Nyaralás.

(—y.) Egy esztendővel ezelőtt a «Vasárnap» szót emelt a magyarok külföldön való üdülése ellen s azt kívánta, hogy a nyári kiözönlést megfelelő fényüzési adóval ellensúlyozzák. Megnyugvással halljuk most azt az intézkedést, hogy azokat, akik külföldi fürdőzés céljaira idegen valutát vesznek igénybe, huszonöt százalékos adóval terhelik meg. Erre az adónemre nemzetvédelmi szempontból valóban szükség van.

Mult évben több ezer millió koronát költöttek el külföldi fürdőkön tisztelt honfitársaink, akiknek túlnyomó része természetesen a gyorsan meggazdagodott szerencselovagok közé tartozik. A lerongyosodott magyar középosztály nem is álmodhatik fürdőzésről, pedig különösen a rekedt levegőjű szobába szorított gyermekhad egy kis friss leve-

gőre és napsugárra ugyancsak rászorulna. Hanem hát szegény családaink vérszegény gyermekeit Hollandia jótékonyására bízunk.

A fürdőzés testet és lelket üdítő örömeit ma már csak a sors kegyeltjei vagy helyesebben: a spekuláció nyertesei élvezhetik. Túlnyomóan ezek töltik meg egyetlen fürdő vidékünket: a Balatont, amely természeti szépségeinél és testet acélozó hatásánál fogva, világszerte páratlan a maga nemében. De a szerencse felkentjeinek már ez sem elég. Szűk nekik Macedónia. A külföld virányaira vágyódnak, ahol nagyobb a fény és puhább a kényelem. Ezek aztán rengeteg pénzt költenek el a külföldön, leginkább a nagy Magyarország testén megosztott utóállamok fürdőhelyein s ezzel a költsékezéssel ugyancsak rontják a magyar pénz értékét. Így nem volt véletlenség, hogy mult évben valutánk

Képek a Ludovika Akadémia ötvenéves fennállása és a június 24-iki ellenforradalom emlékére rendezett ünnepségről. A nemzeti hadsereg tisztképző intézete, a Ludovika Akadémia, évről-évre ünnepségeket rendez a júniusi ellenforradalom emlékére. Ez az ünnep az idén az akadémia ötvenéves fennállásának megemlékezésével bővült. Képünk az ünnepély egyik pontját: a történelmi csoportok felvonulását mutatja be. Balról: Szent István és kísérete. Jobbról: Rákóczi Ferenc alvezéréivel.

nagyobb hanyatlása épen a nyaralás időszakára esett.

Országot rontó fényüzeést fejt ki az, aki valóban komoly szükség híján külföldön szórja el a pénzét, méltán rászolgál tehát arra, hogy nagy fényüzeési adót vessenek ki reá.

Azonban minden éremnek két oldala van. Helyes és szükséges a pénz kiözlését visszatartani. De ha itthon akarjuk tartani az embereket, akkor kötelességünk arról gondoskodni, hogy idehaza tűrhető feltételek között nyaralhassanak. Erről — sajnos — nincs kellő gondoskodás. A mi fürdőink valóban csak sibereknek valók, mert általában túlságosan kizsákmányolják a közönséget. Ausztria fürdőhelyein ma olcsóbb a nyaralás, mint nálunk, mert ott nem két-három hónap alatt akarnak a vállalkozók meggazdagodni s a hatóság is jobban figyel a krétát, mint minálunk.

Jó fürdőpolitikával kiadós idegenforgalmat lehetne ideterelnünk, nekünk azonban rossz, kiszipolyozó fürdőpolitikánk van, amely még a hazai lakosságot is idegenbe való menekülésre ösztönzi, mert megengedjük, hogy természeti kincseink a magánnyereszkedés zsákmánytárgyai legyenek. Pedig okos beavatkozással módját lehetne ejteni annak, hogy a Balaton áldott vizéből a szegényebb magyar családok is meríthessenek egy kis erőt és egészséget.

Budapest, június 30.

«Madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni!» — mondja a közmondás. Nem is hittük volna, hogy a cseh és szerb politikusoknak, akik Párisban mindent elkövetnek, hogy Magyarország megélhetését megakadályozzák, még a magyar parlamentben is vannak barátai. Drózdí Győzőnek, még a kommunizmus idejéből ismert radikális képviselőnek, minapi beszéde során tűnt ki, hogy bizony még ilyenek is vannak. Ez a bőbeszédű képviselő nem kevesebbet követelt a magyar kormánytól, mint azt, hogy teljesítse a csehek és szerbek minden kívánságát és Bethlen menjen Prágába a csehek barátságát kikönyörögni. Csak pár napja intézett a szerb szkupstinában Nincsic külügyminiszter durva és igazságtalan támadást Magyarország ellen és rá néhány napra Drózdí úr vörösszékfűs képviselőbarátainak helyestése közben kijelenti, hogy a kisántánt barátja s teljesen egyetért a szerb és cseh kormányférfiakkal. Ezek után senki se csodálja, ha a reformpárt csalógan a bécsi szökevényeket is védelmébe vette, akik a bolsevista rémuralom összeomlásakor menekültek ki az országból s most a bírói igazságszolgáltatástól félve, nem mernek visszajönni. Ezek Bécsben és Belgrádban dolgoznak Magyarország ellen. Ép most, a szerb külügyminiszter magyarfaló beszéde után, küldöttségileg siettek a szerb parlament folyosójára szolgálataikat följánlani Magyarország ellen. Drózdí ezek után órákhosszat beszélhetett a magyar parlamentben az «emigránsok» érdekében. Drózdíék, a kisántánt és az «emigránsok» — egyetértének. Csak a szegény zalamegyei választók mit szólnak mindehhez?!

Millió juttalom kiscgazdáknak. Akármilyen meglepően is hangzik, de sok kiscgazda millió juttalomban részesült, mely juttalmat most vételezik be — az aratásnál. De mindjárt le is szögezzük, hogy az illető gazdák maguknak köszönhetik a millió juttalmat. Ma már ugyanis ezekre rúg azoknak a kiscgazdáknak a száma, akik nemesített vetőmagot vetnek. A mult ősszel maga a földművelésiügyi kormány is közreműködött, hogy minél több kiscgazda juthasson nemesített vetőmaghoz. Több száz vagon nemesített búzavetőmagot cserélt be közönséges vetőmagért. A nemesítő gazdaságoktól közvetlenül is sok kiscgazda vásárolt nemesített vetőmagot. Ezek a derék kiscgazdák, akik belátják, hogy többet termelni csak jó vetőmagból lehet, most látják gondoskodásuk juttalmát. Feltűnő a különbség a községek határában a közönséges és nemesített vetőmaggal bevett búzatöblák között. Két-három métermázsával több termést ígér holdankint a nemesített vetőmagból elvetett tábla. Ez tízholdankint 20—30 métermázsa különbséget tesz, ami pénzben millió koronát jelent. Egy-egy kiscgazda tehát, aki közönséges vetőmag helyett nemesített vetőmagot vetett, millió koronával többet nyer az aratáson, mint az, aki közönséges vetőmagot vetett. Jó lesz példájukból okulni minden magyar gazdának!

Hogyan építkezhet olcsón a kiscgazda?

Irtá: Fuchs Géza építész, tanársegéd a magyaróvári gazdasági akadémián

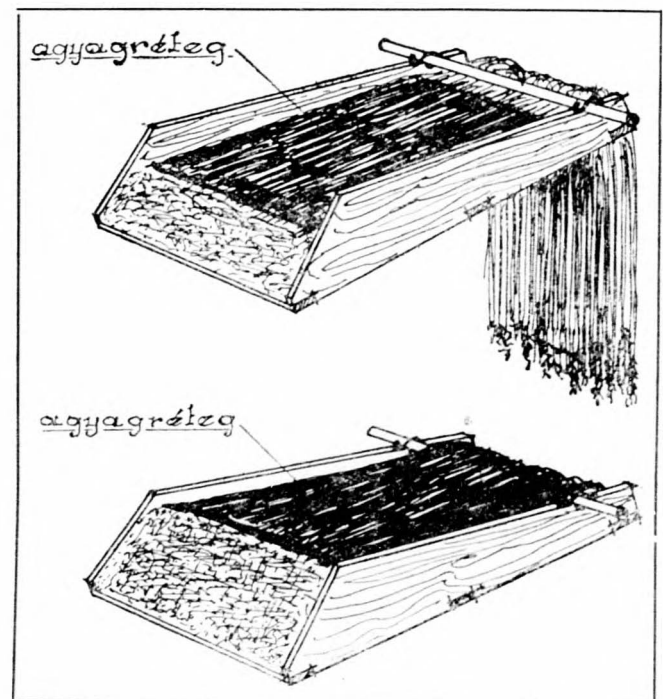
(4. folytatás.)

Tetőfedő anyagok.

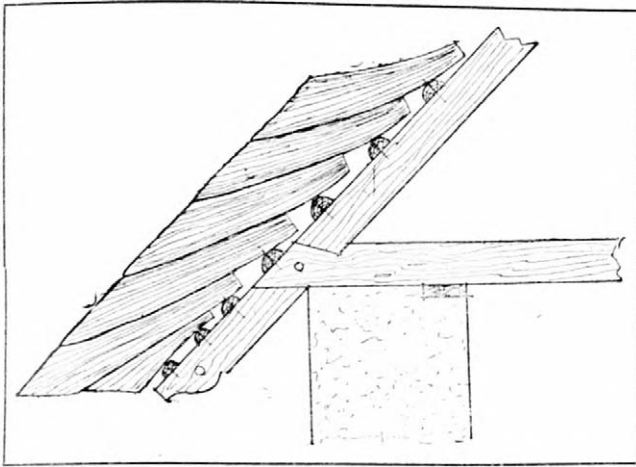
A szalmatetőnek minden előnye megvan, egyedüli, de ropant nagy hátránya: tűzveszélyessége. Ha ezen tulajdonságát valami úton kiküszöböltük, egy jó hőszigetelő, kellemes tartózkodási helyet biztosító és olcsó fedőanyaghoz jutottunk. Hiszen szalma tekintélyes mennyiségben kerül a gazda kezébe minden évben.

A szalmatető tűzállóvá tételére ma két módot ismerünk: egyik a szalma vegyszerekben való pácolása, másik a szalmának agyaggal való kombinálása. Ennek az utóbbi eljárásnak eredménye az úgynevezett agyagsindely.

A szalma pácolására ma mint legmegfelelőbb keveréket Németországban elterjedten használják az anyag, gipsz és ammóniak-vízből álló folyadékot. Ezen anyaggal kezelt szalmatető tűz-

4. ábra

5. ábra.

állóságára vonatkozólag nálunk is történtek kísérletek a legjobb eredménnyel. A pácolt szalmatetők készítésénél a szalmából szabályos alakú táblákat készítettünk; hogy alakjukat a pácolás közben megtartsák és szét ne hulljanak az egyes táblákat néhány öltés vékony dróttal összevarrjuk. Ezután belemártogatjuk a táblákat a pácba, úgy, hogy teljesen átázzanak, a fölös nedvességet lerögzítve még azon nyirkosan elhelyezzük a fedélszéken. (Lásd 4. ábra.) A táblák idővel kőkeményűvé lesznek és égő petroleum fáklyákkal sem sikerült — kísérlet alkalmával — az így készült tetőt felgyújtani.

A pácot a következőképen állítjuk elő: 120 liter vízben annyi finomra morzsolts anyagot oldunk fel, míg a víz sűrűn folyóssá lesz. Egy másik edényben 20 liter vízben 5–6 kg. gipszet oldunk fel. A két oldatot összeöntjük és gondosan összekeverjük, ügyelve arra, hogy csomók ne képződjenek. Az összekevert anyaghoz 40 liter ammóniákvizet adunk, folytonos keverés közben.

Az eső, a légköri csapadék a pácot a tető felső 2–3 cm-nyi rétegéből hamar kimossa, ezért két-három évenként a tetőt be kell vonni a pácoló anyaggal. Ugyancsak ajánlható pácoló anyag az agyag, cement és sósvízből készült keverék.

Formázó ládákban szintén szabályos alakú állítjuk elő az agyagzsindeket is. Készítési módja vázlatosan a következő:

A hosszú szálú szalmát a formaládaiban úgy helyezük el, hogy kalászos vége lecsüngjön, ezen oldalfelületi végén a szalmát egy 2–3 cm. átmérőjű keményfabottal leszorítjuk, a szalmaréteg ládában nyugvó részének felső síkját egy vékony agyaghabarcsréteggel bevonjuk. Ekkor a csüngő részt visszahajlítjuk és a felső sítót bekenjük agyaghabarccsal, majd a zsindegy végét egyenletesre levágjuk. (Lásd 5. ábra.) A formából óatosan kiemelve hűvös helyen néhány napig szárítjuk és csak azután rakjuk fel a tetőre. Megerősítése a botoknál fogva történik drótok segítségével. A két rétegben alkalmazott tűzálló agyagsimitás külső és belső tűz esetén is megakadályozza a szalma lángalobbanását, legfeljebb a szabadon lévő részek perzselődnek meg.

Ha az egyes szalma-agyag-zsindegy darabokat egymással drótok segítségével összeerősítjük azt is elérhetjük, hogy egy esetleges padlástűz esetén, a lécek elégése után is a tetősík egyben maradjon, nem csúszik le és így a további mentési munkát lehetővé teszi. (Folytatjuk.)

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés megkezdte a költségvetési felhatalmazásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. *Szcitovszky Béla* elnök az elnöki székéből *komoly intelmet intézett a képviselőknek a Ház nyugodt tanácskozásának biztosítása érdekében.* Az ország tárgyilagos törvényhozó munkát kíván a nemzetgyűléstől és azoknak a nemzeti gazdasági és szociá-

lis érdekeknek, melyeket a napirendre tűzött törvényjavaslat érint, csak akkor tesznek a képviselők törvényhozói hivatásukhoz méltó szolgálatot, ha a mai viszonyok között sokszorosan drága időt *felmerülő közérdekű kérdések higgadt megvitatására használják fel és nem tékozzolják meddő személyes szóharcokban.*

A felhatalmazási javaslat fontosabb intézkedéseit *Örffy Imre* előadó ismertette. A felhatalmazási javaslat a tavalyi költségvetési előirányzatot veszi a költségvetési rendszer keretében a július elsejével kezdődő költségvetési évre is. A bevételekből nem fedezhető kiadások költségvetési évre is. A bevételekből nem fedezhető kiadások fedezésére felhatalmazza a kormányt, hogy *további hatvanmillió korona erejéig vegyen hitelt igénybe.* A javaslat értelmében a pénzügyminisztert felhatalmazták, hogy

a magyar államadósságok cimleteinek visszafizetését megkezdhesse és így azok az állampolgárok, akik jóhiszeműen jegyezték hadikölcsönt, legalább annak mostani névértékét megkapják.

A felhatalmazási javaslat vitájában a kiscgazdapárt egyelőre nem vesz részt, mert az a célja, hogy ez a javaslat, amely július elsejétől kezdve hat hónapra ad a kormánynak költségvetési felhatalmazást, még a kellő időben törvényerőre emelkedjék.

A Ház Szcitovszky Béla indítványára elhatározta, hogy táviratilag fejezi ki részvétét az olasz képviselőháznak az Etna pusztításai okozta károk miatt.

A kiscgazdapárt új alelnökei.

A kiscgazdapárt legutóbbi értekezletén *Bethlen István* gróf miniszterelnök bejelentette, hogy *Gömbös Gyula* lemondott a párt ügyvezető alelnöki állásáról. *Csontos Imre* felszólalására a párt ez alkalommal köszönetét fejezte ki azokért a szolgálatokért, amelyeket *Gömbös Gyula* a párt-nak tett.

Lers Vilmos báró elhalálózásával, *Nagy Emil* igazságügyminiszter és *Gömbös Gyula* lemondásával megüresedett alelnöki állásokra a kiscgazdapárt *Almássy László*, *Pesthy Pál* és *Platthy György* képviselőket választotta meg. Az ügyvezető alelnökség vezetését *Almássy László* veszi át és ezért lemond nemzetgyűlési alelnökségéről. Helyére a párt *Pesthy Pált* jelöli a Ház alelnökének.

Új törvényjavaslatok.

A kormány a *kisebbségek védelméről* rendeletet bocsátott ki. Ez a rendelet *biztosítja a nemzeti kisebbségeknek anyanyelvük használatát* a közigazgatásban, a bíróságok előtt és az iskolákban. *Bethlen István* gróf miniszterelnök ugyanezzel törvényjavaslatot nyújtott be, amelynek értelmében azoknál a járásbíróknál, törvényszékeknél, valamint állami és községi hatóságoknál, amelyeknek területén a lakosság egyötöd része ugyanazon nyelvű kisebbséghez tartozik, olyan személyeket kell alkalmazni, akik az illető kisebbségi nyelven járatosak.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter be-terjesztette a Tisza-Duna Társulat megalakításáról szóló törvényjavaslatot, amely arról szól, hogy *valamennyi hazai vízrendező társulat közös érdekében gondoznia kell a Tisza-Dunavölgyi Társulat megalakítását.*

Rubinek István az eleki kerület képviselője.

Az *eleki* választókerületben megüresedett mandátumot *Rubinek István* volt nemzetgyűlési képviselőnek ajánlották fel. *Rubinek István* a kerület választói *egyhangulag jelölték képviselőjüknek* és választás napján szavazás nélkül megválasztott képviselőnek jelentették ki.

+MEZŐGAZDASÁG+

Tejhibák.

Irta: Anghi Csaba Geyza.

Kevés annyira könnyen romlandó anyag van, mint a tej. Ez nem is csoda, mert összetétele olyan, hogy abban a legkülönfélébb, szabad szemmel nem látható élő lények, a baktériumok, penészgombák életviszonyaiknak a legkedvezőbb körülményeket találják, ahol nagyon könnyen táplálkozhatnak, szaporodhatnak, miáltal aztán az ember táplálására oly nagyfontosságú tejet használatra alkalmatlanná, élvezhetetlenné teszik.

Már most előre bocsáthatom, hogy a tejben előforduló hibák legjobb ellenszere a legnagyobb mérvű tisztaság. Azok az intézkedések, melyek a tisztaságot előidézni hivatottak, már az állattal szemben meg kell hogy történjenek, s folytatódniuk kell a fejő ember, a tejesevények tisztántartásán. Hollandiában pl. akárhany istálló tisztábban van tartva, mint hazánkban sok falusi lakás. De a nagyobb uradalmakban nálunk is szokásban van, hogy fejéskor a tehénesek az elengedhetetlen kéz és tőgyelmosáson kívül tisztá kötényt is vesznek fel s a fejősajtárok szűrővel vannak felszerelve, úgy hogy a tőgyből kijövő tej már a sajtárba is szűrőn megy keresztül s ezután még néhány szűrőn átmegy, míg a fogyasztóhoz jut. Természetesen ez kiszagadásokban a sok költség miatt nem volna lehetséges, de a tisztaság alapfeltételei, mint az állat rendszeres takarítása, a tőgy lemosása, a sajtár kimosása, kötelessége minden gazdának nemcsak a fogyasztóival, de magával szemben is.

Rossz szokása a fejő embereknek, asszonyoknak, hogy a tőgyet ugyanazon sajtárba mossák, amibe — a mosásra használt víz kiöntése után — a tejet fejk. Ilyenkor aztán nem lehet csodálkozni, ha a tej megromlik, mert azt nem nehéz belátni, hogy egyszerű kiöntéssel nem távolítható úgy el a piszok a kannából, hogy az teljesen tiszta legyen.

Azonban a tejhibák nemcsak a felsorolt okok miatt állhatnak elő, hanem esetleg a gazdán kívül álló okok miatt is. Így pl. megpattanhat a tőgyben egy ér, vagy vörös virágú növényt evett a tehén, vagy ha a tehénnek vérvérzése van, ami kutyatej, sás, káka etetésétől származhat. Ezen esetekben állhat elő az úgynevezett *vörös tej*, ami tehát nemcsak káros apró élősködők, mikroorganizmusok folytán, hanem a felsorolt egyéb okok miatt is előállhat. A vörös tej hamar megalvad s a vörös színen kívül szaga is igen kellemetlen.

Más tejhiba, melynek eredete szintén a tőgyben keresendő, a *homokos tej*. Ha az állatnak tőgyulladása van, vagy mézben gazdag takarmányt eszik vagy vizet iszik, a tőgyben apró homokszzerű kiválások, a *tejkövek* keletkeznek. Fejéssel a tejkövek eltávolíthatók, ha azonban már oly nagy mértékben képződtek volna, hogy a csecsbingó csatornáját eltömíték, állatorvos beavatkozása veendő igénybe. Olyan helyen, ahol az istálló sötét, nem lehet szellőztetni, a tej eltartására pedig nincs alkalmas kamra vagy pince, előállhat a *kék tej*. Ennél a hibánál a fejés után egy-két nap múlva kék foltok lépnek fel a tej felszínén s a tej megalvadásáig ezen foltok mindig nagyobbodnak. Az ilyen tej ize kellemetlen, savanykás. Nagy uradalmakban ellene könnyebb a védekezés a különböző hűtőberendezések révén, de a kisgazda ilyen eszközöket nem tud beszerezni. Kötelessége tehát a tejesevények tisztántartása, ami a legegyszerűbb forró gőzzel vagy kénsavas mésszel. A gőzölés igen erős legyen, mert a hibát előidéző *kék tejbacillus* a 80 fokot is kiállja. Ha az edényeket meszeltük, utána jól ki kell takarítani, mert ha a méz marad az edényben, eljárásunk hiábavaló volt, a tej megint csak hibás lesz. A kék tejet egyébként az «*ernyős elecs*» nevű növény virágjai is előidézhetik, amennyiben ezen növény virágjai kék festőanyagot tartalmaznak s ha a tehén ezt nagy mértékben fogyasztja, a kék festőanyag a tejbe is átmegy.

A *nyúlós, nyálkás, szappanizú tejet* apró élősködők idéz-
zik elő. Vadhagymafélék etetése folytán a tej *hagymázú*

lesz. Ha zombolyázott tengeriszárat etetünk az állattal, ennek savanykás szaga a tejbe is átmege, azonban nem azért, mintha a takarmány szaga az állaton keresztül jutott volna a tejbe, hanem azért, mert a tejet fejés után az istállóban hagyták állani s a takarmány szaga iránt különben is fogékony tej ezt mintegy magába veszi. Tehát zombolyázott tengeriszár etetése után, amit az állatok ott hagynak, rögtön ki kell vinni, az istállót jól ki kell szellőztetni, a kifejt tejet pedig minél előbb el kell vinni az istállóból.

A *keserű tejet* az úgynevezett vajsavbaktériumok okozzák. Az ilyen tej kis gyermeknél ártalmas gyomorbetegséget idéz elő, de felnőttek sem egészséges. De keserű tejet okozhat még a csillagfűrt is. Ha az ok ez, utóbbi etetése beszűntetendő. Az *erjedő tej* friss tejen nem, csak aludt tejen látható. U. i. az egészséges tej egyenletesen alvad meg, míg az erjedő tej szakadozottan, repedten. Előállhat hirtelen takarmányváltoztatás miatt hasmenésben szenvedő állattól.

Összefoglalva a védekezési módokat, eljárásunk a tejhibákkal szemben a következő legyen: a legnagyobb mérvű tisztaság; a fejő ember egészséges legyen: sok esetben az emberi betegségeket előidéző baktériumok a tejbe és innen a fogyasztóhoz jutnak; istállónk szellős, világos legyen. Fülledt istálló igen jó a betegségek fellépésének és terjedésének előidézésére. Ha a fejés előtt söpörtek az istállóban, meg kell várni, míg a felszállott por leülledik s csak ezután szabad fejni, mert a por a káros apró élősködők millióit tartalmazza. A takarmányozásra is nagy gond fordítandó a már felsorolt okok miatt. Időnkint a tőgy megvizsgálandó, hogy egészséges-e? Átható szagú anyagok: répa, zombolyázott tengeriszár, gyógyszerek ne maradjanak huzamos ideig az istállóban; a jászolok, tejesevények rendszeresen tisztogatandók, még akkor is, ha nincs baj, nehogy az esetleges hanyagság folytán a gazda kárt szenvedjen.

Az öszvér.

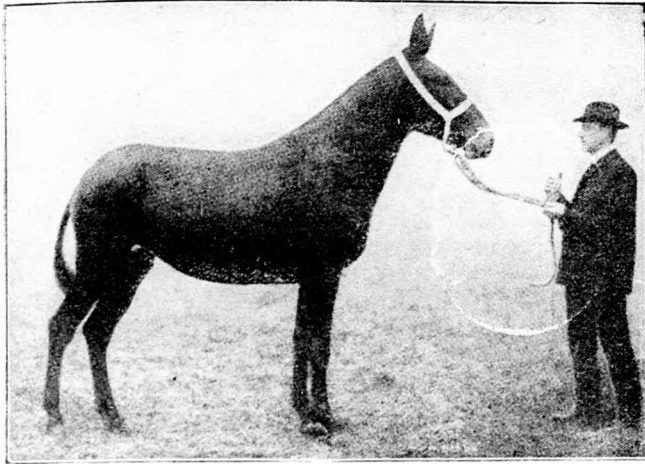
Irta: Schandl József dr.

A világháborút követő hónapokban a francia hadsereg sok öszvért árvereztetett el hazánkban. Több alföldi uradalom jutott ily úton nagyon értékes igavonó jószághoz. Azok, kik egyszer öszvérnek birtokába jutottak, nagyon ragaszkodnak hozzá, miért is vásáron öszvért nem lehet látni.

A ragaszkodásnak oka az öszvér kitartó munkaképességében, igénytelenségében és ellenállóképességében rejlik. Sokszor látni egy igában az öszvért lóval; az öszvér győzi a munkát a nála nagyobb lóval, akkor is, ha kevesebb munkát kap. Sok gazda dicsekedhetik 40–50 éves munkabíró öszvérral, de arra kevés állatorvosnak nyílik alkalmuk, hogy öszvért gyógyítson. Pedig az a kiméltetlen használat, mely nekik osztályrészül jut a köves, meredek hegyi utak, melyeken szolgálatot tesznek: ugyancsak kemény próbára teszi egész szervezetüket.

Az öszvértenyésztés napjainkban főleg Szíriában, Afrika északi partján, Olasz-, Spanyol- és Franciaországban divik. A világ legjobb öszvéreit a francia Poitou és Deux Sèvres környékén kell keresnünk. E vidéken 20.000 kancát fedez évente a számarcsódór. De talán sehol se fészkelte úgy be magát az öszvér a gazdasági üzemekbe, mint Amerikában, hol a farmer majdnem összes gazdasági munkáit öszvérekkel végzi. Évente nem kevesebb, mint negyedmillió öszvér születik az Unio területén.

Kár, hogy az öszvért továbbtenyésztésre felhasználni nem lehet. Az öszvér-csődőr mindig terméketlen, az öszvércanica nagyon ritkán termékenyül meg ló- vagy számarcsódórtól. Ezért lóöszvér termelésére mindig lókanca és számarcsódórt kell tartani. Csődörül Európában szíriai vagy francia számarcsódórt szoktak választani. Ez utóbbi a leg-erősebb, legcsontosabb számarfajta. Ha gyors munkára alkalmas öszvéreket akarunk, akkor a lócanca melegevű legyen, míg nehéz, de lassú munkára a hidegvérű kanca ivadéka megfelelőbb.

Amerikai öszvér.

Püspök-Hatvan. Aszódtól északnyugati irányban, a Galga natak völgyében fekszik ez a dolgoz, jómódu község. Nemrégiben a főváros és vidékének legelőkelőbb gazdáit látogattak el oda a nép hívására, hogy bemutathassák vagyonukat, munkájukat. A vendégek gyönyörködtek abban a tisztavérű simmenthali szarvasmarhaállományban, melyet a község népe svájci import után nevelt és jóleső érzéssel szemléltek a páratlan tisztaságú tejszővetkezett, mely a háború egész tartama alatt megszokott nélkül működött. A vidék ismeri a püspökhatvaniak becses marhaállományát, azért, még nagyobb gazdaságok is, itt vásárolnak tenyészbikákat. Ezidén már a budapesti tenyészállatvásáron is megjelentek és méltánylást találtak a püspökhatvani kisgazdák. *Trupp* Antalnak, a község érdemes főjegyzőjének tájékoztatása szerint a haladás alapját az 1908 nyarán *Levél* községbe rendezett tanulmányi kirándulás vetette meg, amelyen felbuzdulva a községbeli gazdák még ugyanazon évben megalakították a tejszővetkezett, a következő évben a bábolnai árverésen megvették a legdrágább, azaz legjobb bikát és azóta állandóan értékes, tisztavérű simmenthali bikákat használnak. Jelenleg 3 bika hárgja teheneiket: az egyik a bábolnai ménésbirtok, másik a magyaróvári akadémia tenyészetéből való, a harmadik eredeti svájci inport. Sikereiknek jelen fokán nem akarnak még megállani. Most felfogadnak egy tejellenőrt (controll-asszistens), ki majd teheneiknek évi tejtermeléséről és takarmányfogyasztásáról adatokat gyűjt, róluk törzskönyvi lapokat szerkeszt, bikáiknak családfáját összeállítja. Az állattartásnak kedvező hatása meglátszik a szántóföldi termelésen is, ahol a bő trágyázás következtében és a sok takarmány termelése folytán kedvezők az átlagtermések. A püspökhatvani nép gazdasági haladását arra lehet visszavezetni, hogy itt találkozott egy a népet szeretettel támogató, gondozó és vezető egyéniség — a község főjegyzője személyében — egy munkás, megértő, vezérét mindenkor bizalmával megajándékozó, a jó cél érdekében áldozatoktól vissza nem riadó néppel.

Az őszi árpa. (Képpel.) Hazánkat évek óta a tavaszi szárazság csapása sújtja. Innen van az, hogy míg őszi vetéseink az őszi és téli csapadékból elég jól fejlődnek s meglehetősen terméssel jutalmazták a szántóvetőt, addig a tavaszi vetésű gabonafélék silány aratást ígérnek, sőt igen sok helyen a vetőmagot se adják vissza. Ez a körülmény gazdáink figyelmét az őszi négysoros árpák felé terelte. Sok alföldi gazda már ezidén is gyönyörű eredményeket ért el az őszi árpával és úgy gondolkodik, hogy a jövőben még kiterjedtebben veti e gabonaféléket. Inkább szembenéz azzal a kockázattal, melyet az esetleg túlszigorú és hótalan tél okoz az őszi árpának, mintsem arasznyi szalmájú és ritka tavaszi árpát kelljen aratnia. A németek és amerikaiak az őszi árpát is nemesítették. Ilyen nemesített őszi árpának kalászeit mutatja be a mellékelt ábra.

A cséplés szabályai. Téves uton járnak azok, kik elsősorban sokat akarnak naponta csépelni. Ha az etető siet a kévéknek a dobba bocsátásával és nem osztja szét egyenletesen a gabonát, akkor a dob csépletlenül engedi át a kalászatokat s a szemek nem peregnek ki belőlük, hanem a zsák helyett a szalmakazalba jut-

nak. Különösen megboszulja magát az ilyen elhamarkodott etetés a nyers, nem eléggé száraz, szívós vagy a kalásza szorult magvú gabonák cséplésénél. A gyors etetés után természetesen egyszerre sok szalma és törek jut a szalmazóra és törekrostákra, miért is ezek se végezhetik alaposan munkájukat. A túltömés mellett nagy veszteséget okozhat a gép ferde állása. Ferde cséplőgépben a szita felületek is ferdék. A ferdén álló szita felületre került anyag pedig felhalmozódik a mélyebben levő oldalra: a nem egész terjedelmében kihasznált rosta- vagy szita felület tehát tökéletlen munkát végez. Ez uton is beáll a magvesztés. A szalmaelevátor sok, nehéz emberi munkát képes helyettesíteni, a szalmaprés pedig megakadályozza, hogy a szalma szállítás közben elszóródjon s így veszendőbe menjen.

OLVASÓINKHOZ!

Noha az összes napilapok az általánosan érezhető drágulás miatt f. é. június 24-étől kezdve felemelték előfizetési díjait, a „**Vasárnap**” kiadóhivatala még anyagi áldozatokat is hoz azzal, hogy **nem emeli fel** az előfizetési díjakat csak azért, hogy minél többen hozzájuthassanak ahhoz a szellemi kincshez, amit a „**Vasárnap**” nyújt olvasóinak.

Aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparos-társadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemsé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnapra**”-ra.

A „**Vasárnap**” a legolcsóbb hetilap, mert féléves előfizetőinek csak 35-35 koronába kerül egy példánya.

A „**Vasárnap**” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díjak:

negyedévre	480 K
félévre	950 K
egész évre	1800 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése 1923. június 30-án lejárt, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Mutatványszámot ingyen küld a

„**Vasárnap**” kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. szám.

Mammoth őszi árpa.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Püspökhatvan az ország új mintafalva.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület június hó 17-én Püspökhatvanban vándorgyűlést rendezett, melyen a vármezei hatóságok fejei, a földművelésügyi miniszter képviselői és több szakférfiú jelent meg. A község nevében Trupp Antal főjegyző üdvözölte a vendégeket, majd Tolnay Pál gazdasági felügyelő közszó szavai után a társaság az egy helyre elővezetett szarvasmarhaállományt tekintette meg, amelynek minősége minden várakozást felülmúlt. A községbeli gazdaközönség óhajára az elővezetett szép és kiegyenlített anyagot bíráló alá vették és ennek megejtése után Wellmann Oszkár dr., a bírálóbizottság elnöke mindjárt szakszerűleg meg is magyarázta, hogy az egyes állatoknak mily tulajdonságai találhatók előnyöknek, illetve hátrányoknak. A pompásan felszerelt tejszövetkezet megtekintése után a községi bikákat szemlélte meg a társaság és mind a tenyésztés előbbrevitelére alkalmas, szép és értékes tenyészállatoknak találta. Néhány tágas udvar és jó istálló megtekintése után a templom melletti téren gyűlt össze a társaság és a község egész gazdaközönsége, valamint a szomszédos községek jelenlévő gazdái. A vándorgyűlést Tolnay Pál nyitotta meg, Trupp Antal részletesen ismertette a püspökhatvani szarvasmarhatenyésztés történetét. A haladás alapját az 1908. nyarán Levél községben rendezett tanulmányi kirándulás vette meg, amelyen felbuzdulva a községbeli gazdák még az évben megalakították a tejszövetkezetet, a következő évben a bábolnai árverésen pedig meg-

Trupp Antal, püspökhatvani főjegyző.

vették a legdrágább bikát. 1911-ben öt püspökhatvani kiscgazdával Svájcba ment és onnan teheneiket hozták be. Az állattenyésztés fellendülésével kapcsolatban a gabonatermelésről áttértek a takarmánytermelésre és nagyobb mérvű állatnevelésre, különösen kedves foglalkozása lett a községbeli lakosságnak a tenyészbikanevelés, úgy, hogy a múlt évben már 29 drb tenyészbikát adott el a község, míg a tejszövetkezet révén az elmúlt hónapban több mint 4 millió koronát fizettek ki tejért a községben. A második előadást Schandl József dr. közigazdasági egyetemi tanár tartotta, aki nagyon tanulságosan azt a kérdést fejtegette, hogy miként lehet az állattenyésztésben a többtermelést elérni. Gyakorlati példákkal világította meg a helyes tenyész kiválasztás, a jó apaállatok használata, a törzskönyvelés, a tejelőképeség, a tejelés ellenőrzése, a jó takarmányozás, a helyes felnevelés stb. jelentőségét és rámutatott arra, hogy még ilyen szép állattenyésztéssel bíró községben is aránylag kevés áldozattal sok mindent lehet tenni az állattenyésztés fejlesztése érdekében. A gyűlés előtt és után, valamint az egyes előadások között a községi dalárda adott elő több szömben szépen betanult hazafias énekeket, amelyek Kastier István kántorantónó alig néhány hónappal megkezdett lelkes munkájának eredményét dicsélték. Ebédre az izlésesen feldiszipelt és ügyesen berendezett iskolatermekben gyűlt össze a vendégtársaság és azon részt vett barátságos egyetértésben a gazdatársadalom minden rétege. Ez a vándorgyűlés egy új mintafalut fedezett fel az ország számára Pest vármezeje legészakibb sarkában. Megérdemli a legszelebb körök figyelmét és alkalmas arra, hogy miként a mosonmezei Levél községbe, oda is gazdasági tanulmányútra elvigyék minél több község jó példát látni kívánó kiscgazdáit. A falu gazdasági és kulturális haladásáért Trupp Antal főjegyzőt illeti meg az elismerés oroszlánrésze. Múltán osztozik ebben vele a falu haladni vágyó, szorgalmas gazdaközönsége.

A földadó fejében fizetendő búzaérték.

A pénzügyminiszter a földadó fejében fizetendő búzaértékét az 1923/24. költségvetési év első negyedére kilogrammonként 300 K-ban állapította meg.

A mezőgazdasági hitel ügyében tartott értekezlet befejezést nyert.

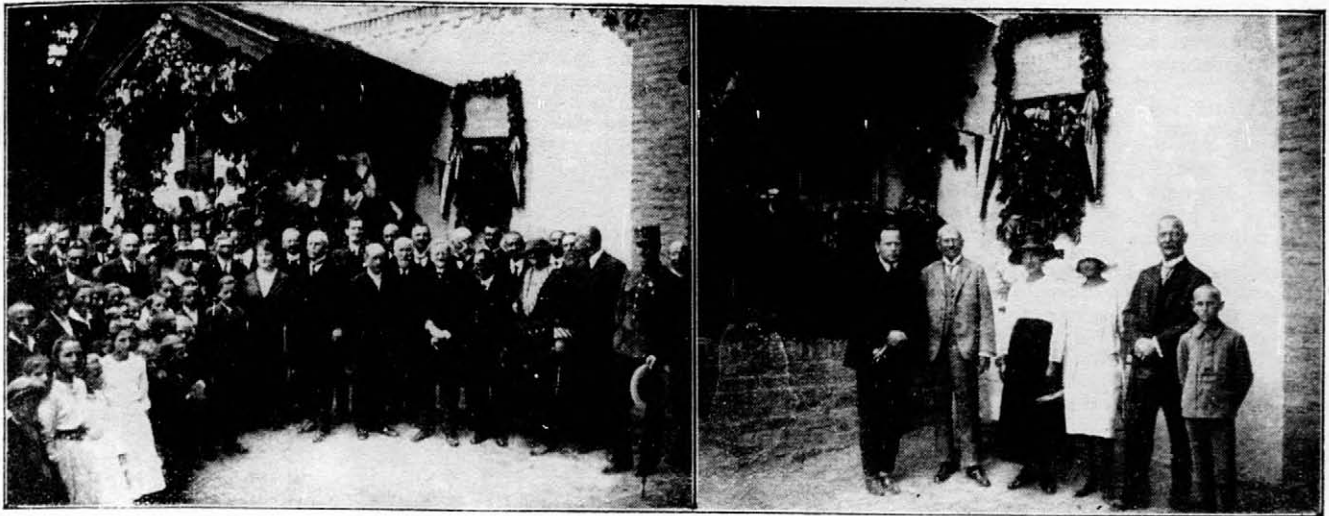
A mezőgazdasági hitel ügyében megkezdett értekezlet folytatását és befejezését a következőkben ismertetjük: Kócs Mihály, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója rámutatott arra, hogy a bankhitel feltételei nem felelnek meg a mezőgazdaság igényeinek és ezért a nagyobb gazdaságok hiteligényeinek kielégítésére külön hitelszervezeteket kell létesíteni. Fenyő Miksa azt javasolja, hogy a mezőgazdaság és középipar hitel-kiszolgálására, miután ezek nem tudnak közvetlenül a Jegyintézet felé hitelhez hozzájutni, a Pénzügyintézet központ iktatassék közé. Állást foglal a valorizáció ellen. Horánszky Dezső, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója, feleltette, hogy az OKH majdnem egymilliórd korona tőkével helyezett ki a kiscgazdák üzemi hitelszükségletére, de egyre több és több jogos igény jelentkezik, amelyeket őke híjján az intézet már nem tud kielégíteni. Egyebekben a valorizáció mellett foglal állást. Popovics Sándor, a Jegyintézet elnöke kijelenti, hogy elvi akadályok vannak, hogy a mezőgazdaság közvetlen összeköttetésül nyerjen a Jegyintézetrel, nincsen, gyakorlati akadály azonban elsősorban az, hogy a jegyintézet hitel lejáratát háromhónapos, másodsorban pedig a szervezetlenség. A valorizációval kapcsolatban hangsúlyozza, hogy feltétlenül szükség van arra, hogy ne csak a hitelező viselje a korona romlásának következményeit. Teleszki János elismeréssel nyilatkozik Schandl földművelésügyi államtitkár javaslatáról, amelyek kitűnő többtermelési programot adnak. A mezőgazdaságnak igen nagy beruházási hitelre van szüksége, azt elismeri, de a mezőgazdaságnak az üzemi hitel nem olyan feltétlenül szükséges, mint az iparnak. Ő is a valorizáció életbe léptetését hangoztatja. Hadik János gróf szerint általánosan el kell ismerni, hogy minden mezőgazdasági üzemnek szüksége van a hitelre. A valorizáció ellen erőteljesen állást foglal. Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség elnöke kifejti, hogy a kiscgazdák üzemi hiteligényeit legcélszerűbben a községi hitelszövetkezetek révén lehet kielégíteni, a nagyobb gazdaságok hiteligényeinek kielégítésére pedig a maga részéről is új vidéki szervezetek létesítését tartja szükségesnek. A búzaváluta-alapért nem lelkesedik vakon, mert az ingadozó alap és azt hiszi, hogy vegyes alapot kellene e célra találni. György Endre a Jegyintézet alapszabályainak megfelelő módosítását kívánja. Sokorópátkai Szabó István azt bizonyította, hogy a kiscgazdaságok is lerongyolódtak. A valorizált betétek rendszerét kell megteremteni, mert akkor ismét szívesen teszi takaréka mindenki a pénzt. Teleszkinék azt a vádját, mintha a munkanélküliséget a földreform okozná, visszautasítja. Ennek legfőbb oka az ország megcsonkítása és az, hogy a mezőgazdasági üzemek nem kapnak hitelt s így nem tudnak munkaalkalmat nyújtani. Bethlen István gróf miniszterelnök bezárva a vitát, leszögezte, hogy Schandl Károly földművelésügyi államtitkár tervezete rámutatott a mezőgazdasági hitel szükségességére és azokra a feladatokra, amelyeket ennek keretében meg kell oldani. A maga részéről kijelenti, hogy a kormány rövidesen leszűri a tanácskozás eredményeit és azok alapján a mezőgazdasági hitelszükséglet kielégítése érdekében mielőbb megteszi a szükséges intézkedéseket.

Felső mezőgazdasági iskolát tervez a közoktatásügyi minisztérium.

Erdőhegyi Lajos dr. nemzetgyűlési képviselő vezetésével a nyirbátoriak küldöttsége kereste fel az elmúlt héten Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert és kérte, hogy a község gimnáziumát ne szüntesse meg. Klebelsberg Kunó gróf kijelentette, hogy még nem döntött arról, mely gimnáziumok maradjanak meg és melyek nem. A kérdés mérlegelésében állampénzügyi szempontok az irányadók. Egyébként sem tartja szerencsésnek az ehhez az iskolatípushoz való ragaszkodást. Az ország megváltozott helyzetével számolva, az állam köteles új iskolatípust adni, amely az ifjúságot a gyakorlati, a kereső pályákra vezesse. Jelenleg szakiskolai törvényjavaslat van kidolgozás alatt, amelynek értelmében az új iskolatípus négy polgári iskolából és utána felső mezőgazdasági vagy kereskedelmi iskolából áll. Ha ezt elvégzik az ifjak, nem lesz szükség arra, hogy a minisztériumok a táján kopogjanak, hanem bele tudnak illeszkedni a nemzeti termelésbe.

Kiscgazdaképző iskolát kérnek a szekszárdiak.

Órffy Imre nemzetgyűlési képviselő Szekszárd és vidékének kiscgazda küldöttségét vezette az elmúlt héten nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter elé. A küldöttség kérése az volt, hogy Szekszárdon kiscgazdaképző iskolát állítsanak fel. Nagyatádi Szabó István kijelentette, hogy készséggel igyekszik a kívánságot teljesíteni.

Ünnepség a fürgedi puztán (Tolna megye) Vas Gereben születésének százszentdős évfordulóján.

Balról: Vas Gereben szülőháza az emléktáblával. Jobbról: A nagy író ma élő rokonai.

A kecskeméti bérlők panasza a négy-öt mázsás haszonbérek ellen.

Pekár Gyula és Zsitvai Tibor képviselők vezetésével Kecs-kemét város és környékének kisbérlő küldöttsége kereste fel az elmúlt héten nagyatádi Szabó István földművelésügyi minisztert. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a Duna-Tisza közén, különösen Kecskeméten a holdanként 4–5 métermázsában megállapított haszonbért szállítsa le. Kecskemét városnak és környékének 2700 kisbérlője van. Ezek helyzete tarthatatlan, mert ugyanakkor, amikor más vidékeken holdanként egy métermázsás haszonbért fizetnek, őket holdanként négy-öt métermázsás haszonbérrel sújtják, ezenkívül még különös «sallangokat», úgymint hízott disznót, tejtermékeket is kell adniok. A földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy legrövidebb idő alatt rendeletet fog kiadni a bérek szabályozásáról és ennek keretében fogja ezt a kérdést is megoldani.

Országos kertészeti kiállítás Pécsen.

A Pécsi Kertészek Szövetsége f. évi szeptember hó 8–10-ig Pécsen országos kertészeti kiállítást rendez. A kiállítás hat csoportban — dísz- és kereskedelmi kertészet, gyümölcs és feldolgozott gyümölcs, zöldség és feldolgozott zöldség, fajsokla, virág- és zöldségmag, szőlő és méhészet — lesz hivatva elsősorban a Dunántúl kertészeti fejlettségét bemutatni. A kiállítás iránt mind szélesebb körben nyilvánuló érdeklődés a sikert máris biztosítja. A kiállítás idejében az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ugyancsak Pécsen rendezi az idei «kertésznapi»-at, a kertészek évi országos nagygyűlését. Ugy a kiállítás, mint a kertésznapi iránt érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Szabó József, a Pécsi Kertészek Szövetsége elnöke (Pécs, Pécel-utca 8.) és az Országos Magyar Kertészeti Egyesület (Budapest, VII., Dohány-utca 20.)

Bajazentistván, Sükösd és Érseksanád küldöttsége a földművelésügyi miniszternél.

Bajazentistván, Sükösd és Érseksanád küldöttsége Meskó Zoltán képviselő vezetésével az elmúlt héten felkereste nagyatádi Szabó István földművelésügyi minisztert, hogy az ottani Duna-vízszabályozó és ármentesítő társulatnak a csatorna építésénél elkövetett szabálytalanságait felpanaszolja. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter felkérte a küldöttség tagjait, foglalják írásba panaszukat és akkor a kérdést beható vizsgálat tárgyává teszi, amennyiben pedig a panaszok jogosultaknak bizonyulnak, minden eszközzel oda fog hatni, hogy azokat orvosolja.

Felvétel a csermajori kisgazdaképző iskolába.

A herceg Eszterházy Pál-féle csermajori kisgazdaképző iskola igazgatósága a jövő tanév első évfolyamába való felvételre július 15-iki lejárattal pályázatot hirdet. A tanfolyam október elsején kezdődik és két évig tart. A földművelésügyi minisztériumhoz címzett kérvényeket az iskola igazgatóságához kell beküldeni (Csermajor, u. p. Dűtyud, Sopron-megye), csatolva hozzá az illetőségi bizonyítványt, a tizenhetedik életév betöltését igazoló anyakönyvi kivonatot, a negyedik elemiről szóló bizonyítványt, orvosi és erkölcsi bizonyítványt s hatósági bizonyítványt, hogy a jelentkező ismereteit szüleinek birtokán fogja hasznosítani, nyilatkozatot arról, hogy hozzátartozói viselik a tanítás költségeit. Bővebb felvilágosítással válaszbélyeg ellenében az igazgatóság szolgál.

Hazahozzák Kossuth Lajos Tódor tetemét. Kossuth Lajos Tódor bebalzsamozott teteme a milánói temetőben nyugszik, de a nyughely bérlete most lejárt s ha nem történik intézkedés, Kossuth Lajos Tódor tetemét névtelen sírba helyeznének át. A magyar kormány intézkedésére Kossuth földi maradványait hazahozzák és a Kossuth-mauzóleumban helyezik örök nyugalomra. A gyászünnepegy rendezésére a kormány bizottságot alakított.

Magyar dalosok Hollandiában első díjat nyertek. A budai dalárda kiutazott Hollandiába és most vasárnap résztvett Hágában a nemzetközi dalárda versenyén, melyen mintegy harminc nemzet kiküldöttjei vettek részt. A budai dalárda a dalosverseny első díját nyerte el, amivel nagy dicsőséget szereztek nemcsak önmaguknak, hanem a magyar nemzetnek is.

Megdrágult a vasút. A Magyar Államvasutak igazgatósága az üzemi költségek emelkedése miatt kénytelen volt a díjtételeket felemelni. A felemelés mértéke a következő: Expressz-, gyors- és teherárak fuvardíjainál 50%, a személyszállítási díjaknál 100%, a podgyász és a kutyák viteldíja változatlan marad. Az áruforgalomban jelenleg fennálló fuvardíjkezdvényeket továbbra is fenntartják, természetesen az új díjszabástételek mértékéhez viszonyítva. Ugyancsak érvényben maradnak a személyforgalomban a fennálló kedvezmények, valamint a legutóbb rendszeresített havi és félévbeli jegyek 100%-os emeléssel. A felemelt új díjtételek június 25-én léptek életbe az összes vonalakon.

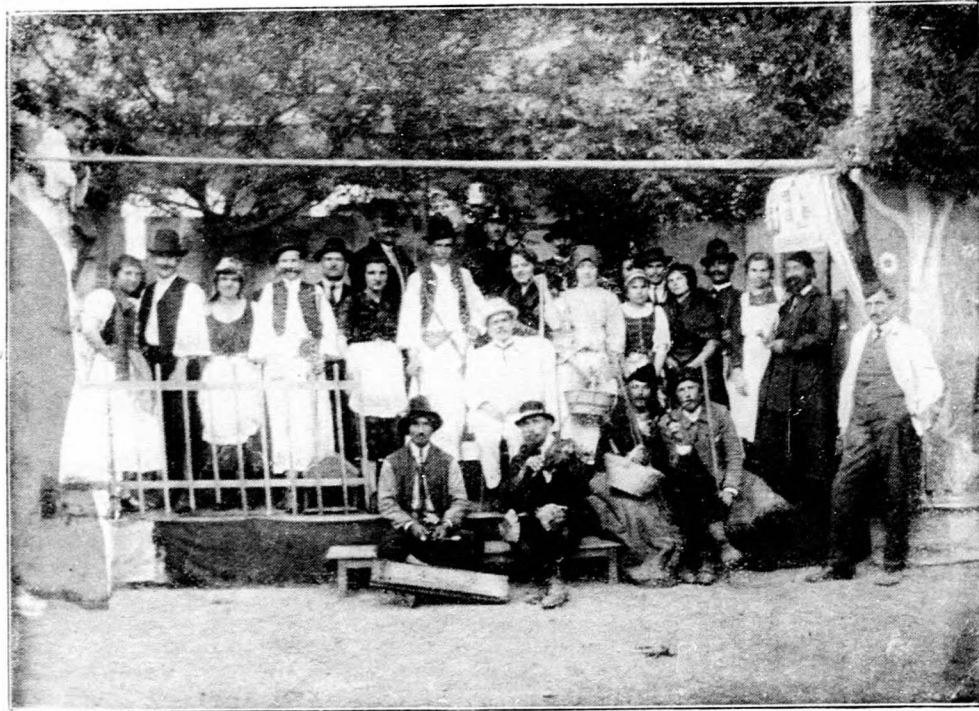
Vitézavatás a Margitszigeten. Június 17-én a Margitszigeten lévő sporttelepen ezertizennyolc legénységi, kétszázhusz tisztí vitézt avattak fel Horthy Miklós kormányzó, a vitézek első választott főkapitánya. Ezenkívül tíz hős halált vitéz utódának adta meg a vitézi címet. Zadravecz István tábóri püspök misét mondott, majd a kormányzó intézett beszédet a felavatandókhoz. Ezután a rend szokásai szerint a Hadur nevében egyenként vitézzé ütötte őket.

Doktorrá avatták az első magyar jogásznőt. Ungár Margit debreceni lakost, joghallgatónt, aki eddigi szigorlatait kitüntetéssel tette le, most avatták jogi doktorrá a szegedi Ferenc József-tudományegyetemen. Ungár Margit az első nő, akit a jogtudományok doktorává avattak Magyarországon.

Kormányrendelet a kisebbségek védelméről. A hivatalos lap pénteki száma kormányrendeletet közöl a trianoni békeszerződésben a kisebbségek védelmére vállalt kötelezettségek végrehajtása tárgyában. A rendelet részletesen felsorolja mindazokat az alkalmakat, amelyeknél a kisebbségekhez tartozó állampolgárok anyanyelvüket használhatják és ebben a kérdésben legteljesebb szabadságot adja nekik. A rendelet biztosítja továbbá a kisebbségek szabad iskolaválasztási jogát, kimondván, hogy nem korlátozható abban, hogy tanulmányait milyen tanítási nyelvi intézetben folytassák. Igen fontos rendelkezése a kormányrendeletnek az is, hogy a nemmagyar tanítási nyelvi községi, felekezeti, egyesületi iskolától a nyilvánosságra jog nem tagadható meg és azok állami segélyezésük föltételeit tekintetében teljesen egyenlő elbánásban részesülnek. A rendelet továbbá kimondja, hogy ahol az egy és ugyanazon nyelvi kisebbséghez tartozó tankötelesek száma a negyvenet eléri, vagy ahol egy és ugyanazon nyelvi kisebbséghez tartozók a lakosság többségét teszik, a helyi iskolai, vagy közigazgatási önkormányzati szervek, vagy a nyelvi kisebbséghez tartozó negyven tanköteles gyermek szüleinek (gyámjának) kívánására az illető kisebbség anyanyelvét, a magyar nyelv kötelező oktatására vonatkozó törvényes rendelkezések sérelme nélkül kell megfelelő számú osztályban egészben vagy részben tanítási nyelvtől alkalmazni.

Az ántánt elismerte az új bolgár kormányt. Az új bolgár kormány helyzete teljesen megszilárdult. Az országban elfojtott minden megmozdulást, amelyet a volt uralom hívei rendeztek. Sztambulinszky miniszterei közül a lakosság többeket elfogott. Úgy ezeknek, mint a Sztambulinszky lakásán tartott újabb házkutatás alkalmával nagy összegű külföldi valutát találtak, amelyet a miniszterek az állam pénztárából sikkasztottak el. Sztambulinszky holttestét hívei eltüntették s titokban eltemették. Az ántánt kormányai elismerték a Cankow-kormányt, ha annak politikája Bulgária békés magatartását szolgálja. Jugoszlávia kardcsörtetését az ántánt álláspontja teljesen leszerelte.

Dinamitrobbanás négy halottal a dorogi bányában. A dorogi Tömedék-aknában a múlt kedden a bánya napi robbanószert szűkségletének szállítása közben Gatyel András munkás a dinamitot a földre ejtette. A dinamit felrobbanása következtében Gatyel, továbbá a szállítás ellenőrzésével megbízott altiszt és két munkás meghalt, két munkás pedig könnyebben megsebesült. A szerencsétlenséget véletlen okozta.

Műkedvelő előadás Szalkszentmártonban.

A szalkszentmártoni ifjúság «A falurossza» szerepeiben. A kitünően sikerült előadást Ecsedi Zoltán református tanító rendezte. (Tóth Gábor szalkszentmártoni fényképész felvétele.)

Az Etna tűzhányó kitért és elpusztította környékét. Az elmúlt vasárnap az Etna tűzhányó rettenetes erővel kitért. A láva hőmpolyogva, pusztítva, felperzselve mindent, ömlött el a vidéken. A közeli erdőségek kigyulladtak és sok kilométerre világították be a tájéket. A lakosság fejvesztetten menekült a borzalmas halál elől, de sokan nem tudtak már megmenekülni. A hegyen újabb kráterek nyíltak meg és öt nagy tölcseren csapott ki a láng s ennek nyomában a láva. A mentési munkálatokat katonák végezték, akik elvágták a láva útját. Több falu és majorság eltűnt a pusztító vész következtében a föld színéről. A láva folyam Castiliagnó vasútállomást valóságos elnyelte és óránként 5-600 méterrel nyomult előre észak felé. Glona városát már sikerült megmenteni a borzalmas szerencsétlenség elől. Romagna mellett a tengerben torony-magasságú víztölcsér csapott fel. A víztölcsér több halászbárkát pozdorjává zúzott. A pápa, az olasz király voltak az elsők, akik az Etna működése miatt nyomorba jutott embereknek segítettek. A magyar nemzetgyűlés táviratban fejezte ki részvételt Olaszországnak az Etna áldozatait iránt. A hét végén a tűzhányó csendesedni kezdett.

Pórnuljárt szerződészegő. Borics János béres elszegődött Diós Jánoséhoz néhány héttel ezelőtt. Első nap, mikor munkából hazajött, Diósné azzal fogadta, hogy olcsóbb feltételek mellett kapott bérest és ezért elbocsátja. Borics a bírósághoz fordult. A bíróság ítéletében helyt adott Borics panaszának és Diós Jánosét tizenkilencezer korona készpénzfizetésre, ötmázsza búza, kétmázsza árpa, két pár fehér alsóruha és egy pár bakancs kiszolgáltatására kötelezte.

Felemelték a fővárosi napilapok árát. A rohamosan emelkedő papírárak, a nyomdai termékek előállításához szükséges munkabérek és anyagárak a lapvállalatok anyagi erejét túlhaladják. Epen ezért a budapesti napilapok szindikátusa elhatározta, hogy a lapok árát felemeli, bár nem az előállítási költségek emelkedésével arányban, hanem ennél sokkal méltányosabban, úgy, hogy azért a szegényebb népréteg is hozzájuthasson naponként megszokott lapjához. A lapok június 24-ikétől kezdődően egyelőre hétköznapokon nyolcvan koronába, vasárnap száz koronába kerülnek. Az Új Barázdának csak a felébe kerül, vagyis egy-egy példány hétköznapon negyven korona, vasárnap ötven korona. Az Új Barázdának új előfizetési ára egy hónapra 800 korona, egyévesre 8400 korona.

Öttagú intézőbizottságot választottak a EME élére. Az elmúlt vasárnap tartotta meg az Ébredő Magyarok Egyesülete rendkívüli közgyűlését a Városháza nagytermében. Pálóczy-Horváth István eddigi országos elnök bejelentette az elnökség lemondását. A közgyűlés meglehetősen szeretettel búcsúzott az eddigi elnökségtől. Kádár Lehel fejtette ki ezután, hogy az egyesület a cselekvés terére lép s támadásra indul a destruktív, a liberalizmus ellen. A közgyűlés az új szellem vezéreit, mint az elnökség helyébe alakított ötos intézőbizottság tagjait egyhangulag választotta meg. A bizottság tagjai: Héjjas Iván, Prónay Pál, Hegedűs György, Sármezey Endre és Herkely Tibor. Lendvay István intézett nagyhatsúlyú beszédet az egybegyűltekhez, bírálva, mit kell tennie a magyarságnak, ha a zsidó uralmat le akarja rázni magáról. Végül Prónay Pál köszöntötte meg az egyesület tagjainak a bizalmat, amellyel az intézőbizottságot megtisztelték. «A közgyűlés a Himnusz» hangjaival ért véget.

A fővárosi iskoláiban búzavalutában szedik a tandíjat. A fővárosi közoktatásügyi bizottságnak azt az indítványt tették, hogy a fővárosi iskoláiban ezentúl a tandíjakat búzavalutában szedjék be. A mai búzaár mellett a polgári iskolákban 19.200 korona, a főreáliskolákban és leánygimnáziumokban 38.400 korona, a felső kereskedelmi iskolákban 48.000 korona, az egyéves kereskedelmi szaktanfolyamoknál pedig 60.000 korona lenne a tandíj. A bizottság hosszabb vita után hozzájárult a javaslatához.

Két puccsista társaságot lejelezett le a rendőrség. Jó fogás

csinált a fővárosi rendőrség az elmúlt héten. Két puccsot tervező társaságot fogott el ugyanis, akik a kormány eltávolítását tűzték ki célul. Az egyik társaságot a budai «Három kapás» vendéglőben fogták el, összesen tizenegy fiatalembert, közöttük egy volt őrnagyot is, továbbá a Friedrich-párt volt igazgatóját. Ez a társaság olyan gyerekes eszközökkel akart hatalomhoz jutni, hogy most már ők maguk is szegénylik maupak ostobaságukért. A másik társaság ennél veszedelmesebb volt. Ennek vezetője három testvér volt, a Kovács-fivérek, akiket annak idején Reismann zongoragyáros meggyilkolásával gyanúsítottak. A Kovács-testvérek és társaik erőszakos eszközökhöz akartak nyulni, hogy céljukat elérjék. Erre vall az is, hogy néhányuk lakásán összesen tizennyolc kiló ekrazitot és fegyvereket találtak. Ennek a puccstervező társaságnak a tagjai közönséges bűncselekményeket is követtek el. Többek között egy kultúregyesület nevével visszaélve sikkasztottak. Gyanúsítják őket az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerénnyel is s ezenkívül más bűntettekkel. Eddig harminckét ember van ebből az ügyből kifolyólag a rendőrség őrizetében.

Kivégzés elől önként a halálba. Két esztendővel ezelőtt Plachner László dr. buzsáki esperesplébánost orvul lelőtte Iváncsics János, akit a bíróság ezért kötélláttali halálra ítélt. A pécsi tábla jóváhagyta az ítéletet, majd a gyilkos védője kegyelmi kérvénnyel fordult a kormányzóhoz. Iváncsicsot Kaposvárott őrizték, ahol a gyilkos most önkézzel vetett véget életének. A halálra ítélt egy őrizetlen pillanatban kiszedte a fehérneműjéből a zsineget s az ajtó sarkára felkötötte magát.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Lehetek-e repülő a katonaságnál 17 éves koromban?* (K. J. Csongrád.) — **Felelet.** 18. életéve betöltése előtt nem.

Kérdés. 1. *Mennyit kell pótolnom előfizetésemhez december végéig?* 2. *Két 8 hónapos bőrbajos ikergyermekem hol helyezhetem el gyógykezelés céljából?* 3. *A szabóeszközöknek van-e lapjuk?* (5935. sz. előfizető.) — **Felelet.** 1. A már küldött 190 K-át elszámolva, még 1419 K-át kell küldenie, ha időközben a lap ára nem emelkedik. 2. Hozza fel fiait a budapesti Bőr- és bujakkór-tani klinikára (VIII., Mária-utca), ahol a gyermekeket megvizsgálják és ha szükséges, gondoskodnak a gyógyítás idejére elhelyezésükről. 3. Szabó Ipar (Budapest, IV., Reáltanoda-utca 16.), Szabó Hírlap (Budapest, VII., Hársfa-utca 27.). Kérjen mutatványszámot.

Tizenhatmillió a nyomorék gyermekeknek. A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona javára rendezett országos gyűjtőnap eredménye tizenhatmillió korona volt.

Száznegyvenmilliót sikkasztott el a rendőrségtől. Vakmerő és furfangosan kieszelt sikkasztást követett el az elmúlt héten egy Kopinics Jenő nevű volt orvostanhallgató. A rendőrséget ugyanis rászedte, hogy ha száznegyven milliót adná neki, le tudna leplezni egy nagyarányú szokolcsempészt. A rendőrség megszerezte a szükséges pénzt s Kopinics hat detektív kíséretében elment a Hitelbankba, ahol bementása szerint a csempészek várták rá az ület megkötése végett. A Hitelbank levelezési osztályán azután a szélhámos megugrott a száznegyvenmillióval, amíg a detektívek a megbeszélt helyen vártak, hogy a csempészetet leplezzék. A rendőrség természetesen azonnal megindította a nyomozást, hogy a sikkasztót kézrekerítse. Megállapította, hogy Kopinics autóján Békésgyúrára ment, ott átlépte a magyar határt, vasárnap Aradra utazott, de ott azután már nyoma veszett. A magyar detektívek román területen is folytatták a nyomozást, de eredmény nélkül. Budapesten letartóztatták Kopinics barátját, Darray László főhadnagyot, akinél tizenhárommillió korona megkerült. Valószínűnek tartják, hogy Darray előre tudott a sikkasztás tervéről, bár ezt tagadja. Őrizetbe vették Papp Mátyásné is, egy tisztviselő feleségét, akivel Kopinics a sikkasztás után megebédelt, mert vele szemben is az a gyanú merült fel, hogy tudott Kopinics sikkasztásáról. A nyomozás egyébként teljes erővel folyik a vakmerő szélhámos kézrekerítése céljából.

Egy öngyilkos betörőben felismerték a Kristóf-téri gyilkost. A napokban a Kőfaragó-utca egyik üzemébe betörők hatoltak be, de a rendőrszem észrevette őket. Egyik rendőrtársával a betörők után hatolt. Amikor ezek észrevették a rendőroket, egyikük, Beck Tódor hasbalölte magát. A másikat Bartók Gaszton letartóztatták. Mindketten rovtott multú betörők. Beck Tódor annyira hasonlított a Kristóf-téri gyilkosság tetteséhez, hogy a rendőrség ebben az irányban kezdett nyomozni. Azok a szemtanúk, akik Bácsi György viceházmester gyilkosáról a személyleírását megadták, felismerték a hullaházban Beck személyében a tettest. Néhányuk azonban nem volt egészen biztos a dologban s ezért a rendőrség nem ad teljes hitelt ennek a felismerésnek. Bartók tagadja, hogy részük lett volna a gyilkosságban. A rendőrség azonban természetesen tovább nyomoz ebben az irányban is s adatokat keres Beck szerepére vonatkozóan.

Új árufuvarozási díjak léptek életbe. Az Országos Központi Áruvizsgáló Bizottság újból megállapította az árufuvarozás díját Budapest székesfőváros területére és annak környékére. A június 23-ától érvényes új tájékoztató díjak a következők: Időtartam szerinti fuvarozásnál egész napos fuvar kétórával kocsinál 19.400, egyórával kocsinál 14.700, félnapos fuvar 12.200, illetőleg 9250 korona, egyórával korde egésznapos napszám-díja 9200 korona. Darabárú fuvarozásnál 5 mázsáért 3800, 10 mázsáért 5750, 20 mázsáért 8300, 30 mázsáért 11.400, ezentúl mázsánként 380 korona fuvardíj számítható fel. A rendelet megállapítja még az előfogat-, a fel- és lerakás díját, valamint a tüzelőanyag szállításánál felszámítható pótdíjakat.

Tűzhalál az esküvő előtt. Génuában az egyik templomban előkelő esküvőre készülődtek vasárnap. Az eskető pap már készen várta a házasulandókat, de ezek helyett egy kétségbeesett rokon jött jelenteni, hogy az esküvőből — *temetés lesz.* Az történt ugyanis, hogy a menyasszony, aki szenvedélyes dohányos volt, amikor már felöltöztették s épen indulni akartak a templomba, rágyújtott még egy cigarettára. A gyufátót tüzet fogott a menyasszonyi fátyol és a szerencsétlen leány, mielőtt hozzátartozói segítségére siethettek volna, összeégett. Súlyos sebesüléseibe alig egy óra múlva belehalt.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világhírű Amor bajuszpedrót.

Rubinek István dr.,

az eleki kerület most megválasztott képviselője, almáskamarási választói előtt.

Aki a saját halálharangját hallotta. A napokban halt meg Füleken 25 éves korában Bari Géza cigányprimás. Hozzáértározó azonnal elmentek a harangozóhoz, hogy huzza meg a halálharangot. Alig, hogy a harang megszólalt, a halottnak hitt cigányprimás újra életjelt adott magáról és beszélni kezdett. Hozzáértározó a harangozóhoz siettek, hogy hagyja félbe a harangozást, mert a halott feltámadott. A primás azonban már nem sokáig élt, egy félóra múlva ismét s most már végérvényesen meghalt.

Főlemelték a cigarettapapír kincstári árrészesedését. A pénzügyminiszter újra szabályozta a szivarkahüvely és szivarkapapír után fizetendő kincstári árrészesedést. A rendelet szerint, amely július 1-én lép életbe, a kincstári árrészesedés szivarkahüvely után dobozonként, legfeljebb száz hüvely tartalommal 15 korona, ezt meghaladó tartalommal minden megkezdett száz hüvely után még 15 korona; szivarkapapír után csomagonként legfeljebb hatvan lap tartalommal 750 korona, ezt meghaladó tartalommal minden megkezdett hatvan lap után még 750 korona.

Negyven évet töltöttek apjuk fogságában. A napokban meghalt Granadában Lapid zeneszerző. A hatóság leltárt veit fel a házban és kijelentette, hogy hivatalos úton fogja kerestetni az örökösöket. Lapid szolgálja erre csodálkozva szólt meg:

— Az örökösöket? De hiszen azok itt vannak.

— Hol? — kérdezték megiepetten a hivatalnokok.

A szolga erre bevezette őket egy kis szobába, ahol két kis törpe kuporodott meg a fal mellett. Aztán elbeszélte, hogy Lapid négy évvel ezelőtt titokban megnősült, két gyermeke lett, az egyik most 41, a másik 40 éves. Egyiket sem jelentette be az anyakönyvvezetőnek, mert attól félt, hogy így a házasságra is rájönnek. A gyermekeket sohasem bocsátotta ki a szobából, valószínűleg azért, mert szégyellte, hogy mind a kettő törpe maradt. A szerencsétlen embereket semmire sem oktatták és valósággal állati életet éltek. A madridi rendőrség megindította a vizsgálatot ebben az ügyben.

A hullócsillagok. Csillagok, tiszta éjszakákon az eget nézve gyakran megtörténik, hogy úgy látjuk, mintha egy csillag leesett volna. Azonban ezek a fenyves tűzszikrák, amik végigsuhanak az égen, nem az igazi csillagok közül valók, hanem nagyobb égitestek, különösen üstökösöknek apró törmelékdarabjai. A hullócsillagok nagyon messziről jönnek hozzánk a Földre. Ezek is keringenek a Nap körül hatalmas rajokba verődve, elnyúlt tojásalakú pályákban, amelyek nagyon hasonlítanak az üstökösök pályáihoz. Amikor egy-egy ilyen raj a Föld közelébe érkezik, a Föld vonzása erősen kezd hatni rája s ennek következtében egyes darabok a Föld felé hullanak. Amint a levegőt elérik s abban esnek lefelé, az esés sebessége folytán előáll nagy surlódás olyan hőmennyiséget fejleszt, hogy izzóvá teszi a hullócsillagot. A hő rendszerint oly nagy, hogy rövid idő alatt nemcsak izzásba hozza, de egészen meg is olvasztja, elégeti a meteort, amely ezért legtöbb esetben nem is érkezik a Föld felszínére. Azok, amelyek a Földre hullanak, a nagyobbak közül valók s csak egy részük olvad el a levegőben. Az ilyen lehulló meteorok anyaga túlnyomó részben vas s csak elenyészően kis részben találni bennük más anyagokat is. A párisi természettudományi múzeumban mintegy ezer kilogrammnyi meteor van együtt kisebb-nagyobb darabokból. Egyik-másik alig nyom többet egy-két dekánál, de sok van, amelynek súlya kilogrammokat, sőt méter mázsákat is kitesz. Természetesen ezek a hatalmasabb darabok már nagyon ritkák.

AZ UTOLSÓ OBSITOS

ELBESZÉLÉS

IRTA: KOMÁROMI JÁNOS

8. folytatás.)

A cseh legényen egyszerre rémület vonaglott át s ordítani szeretett volna...

De mielőtt ordíthatott volna, Pikor András beleköpött, a markába, megkapta a kapa nyelét, megforgatva maga felett, a kapa egyet zúgott a levegőben s az öreg odavágott:

— Ti mertek kikezdeni egy königréci tűzérrel!

Odavágott, a cseh legény lezuhant az ajtó elé s aajtéképípa száz darabban repült szerteszét.

A zuhanásra egy másik csendőr ugrott ki az istállóból. Meglátta vérborult társát, lekapta puskáját s ráfogta az öregre...

Pikor András azonban nem sokat teketóriázott, hanem másodszer is beleköpött a markába, megkapta a kapa nyelét megforgatva maga felett, a kapa egyet zúgott a levegőben s az öreg odavágott:

— Ti mertek kikezdeni egy königréci tűzérrel!

Odavágott, a puska félrebillent s a második cseh legény is üvöltözve vágódott el a földön.

Pikor András most vérbenforgó szemmel indult az ajtónak s harmadszer is beleköpött a markába. Sándor György, aki dermedten állt eddig a kerítésnél, most egyszerre feljajgatott:

— Andris bácsi!

De Andris bácsi ezt már félig se hallotta. Mert közbe az történt, hogy a jajgatásra a ház pitvarából kiugrott az őrmester, féltérdre pattant, célba fogta a puskát s lött...

... Fülcsendítő pukkanás...

A golyó sivitva csergett át az udvaron, Pikor András obsitokatoná egyszerre csak odakapott az oldalához, a kapa kalimpálva repült ki a markából, ő maga pedig elvágódott s hanyattesett a trágyadombra.

A lövésre mindenki az utcára rohant s szájról-szájra adták egymásnak a kapu előtt:

— Szegény Andris bácsi.

Andris bácsi pedig ott hörgött ezalatt a trágyadombon, pontosan úgy, ahogy elterült. Hanyatt. Szájából jött a vér, véres lett a bajusza s a vér lefolyt az állán. A csendőrök egyelőre félig-agyonvert társaikkal veszködtek, a kapun meg senki se mert bemenni. Sándor Gyuri kapott először fejhez, odalépett az öreghöz, letérdelt a feje mellé és sírvafakadt. Pikor András königréci obsitos tűzérszakaszvezető egy szemvillantásra mintha megismerte volna Gyurit s a szája mozogni kezdett:

— Most már tudják... kivel kezdtek... ki...

Itt lefittyent az ajka. Egy mélyet sóhajtott s egy nagyot rúgott csizmájával. Szeme pedig rámeredt az égre, mely alatt felhőrongyok rohantak errefelé, mindig Magyarország felől. Mintha huszárok repültek volna segítségül, azaz mintha königréci tűzerek úsztak volna a levegőben. Egy-két nagy ágyut is tisztán lehetett látni a vágató lovak mögött, sőt itt-ott úgy rémlett, mintha egyik-másik tűzér a kardját is kivágta volna a lóva feje fölött.

De Pikor András ezt már nem látta többet.

TRÉFÁK

Pokoli ötlet.

Egyik oláh miniszter nagyon dühös volt az újságírókra, mert sok esetben megírták róla — az igazat.

Egy alkalommal nyilatkozatért fordult hozzá valamilyen újságíró. A miniszter gorombán elutasította:

— Pokolba az újságírókkal.

— Miniszter úr — felelt a riporter — nem sokra menne ezzel, mert ott megint csak találkozánk!

A vacsora.

A fősvény hosszas elhatározás után meghívja barátját vacsorára. A vacsora természetesen nemcsak hogy szerény, de még arra sem elegendő, hogy a vendég jóllakjon.

Bücsüzásnál a fősvény szívélyességet hazudva megkérdi:

— Mikor jössz el megint vacsorára hozzám?

— Akár most mindjárt — volt a válasz.

Szerelmesek egymás között.

Adolf: Mondd, drága Rebekám, igazán nem szeretnél előttem még senkit?

Rebeka: Nem, Adolfkám, igazán mondom neked. Csak kezdő vagyok ezen a téren!

Elővigyázatos.

A falusi orvoshoz bezörget éjjel a Mózsi és könyörög, hogy jöjjön gyorsan a lányához, mert nagyon beteg. Az orvos készülődni kezd az útra, de közben megkérdezi Mózsit, aki eddig haragban volt vele, hogy miért nem ment a Schwarc orvos úrhoz, mikor az épen a szomszédjukban lakik és nagyon jóban is vannak?

— Jaj, tetszik tudni — felelte a Mózsi — neki az veszélyes volna. A lányom ugyanis kolerás!

A hálátlanok.

— Szerencsétlen, mi történt veled, miért van az a kék daganat a szemed fölött?

— Tegnap a Gyurkával és a feleségével találkoztam!

— Na és...?

— Na és...? — Én közvetítettem közöttük a házasságot!

A kis tornász.

Papa: Na, Pityu, mi tetszett a legjobban az állatkertben?

Pityu: A vasrács, apuka, azon lehet csak igazán mászni!

A kis kadétkok.

A mutatványos telep bódéja előtt ordít a kikiáltó:

— A nagyszerű előadás azonnal kezdetét veszi. Tessék besétálni, a belépődij csekély ötven korona, gyermekek és katonák a felét fizetik...

Két kis kadét is áll a hallgatóság között. Az egyik erre megszólal:

— Te, akkor mi ingyen mehünk be!

A szórakozott ember.

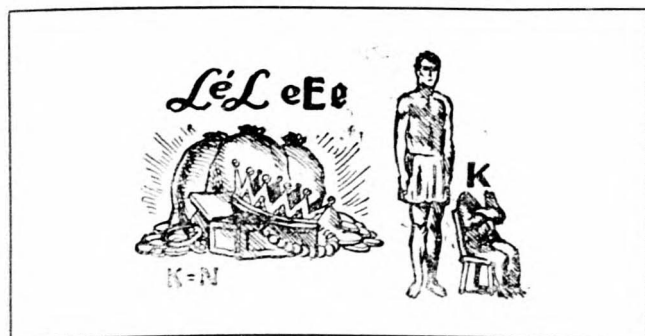
Egy igen szórakozott természetű ember egyszer vacsorán volt egyik barátjánál. Másnap a vendéglátó a következő levelet kapta szórakozott barátjától:

«Kedves barátom! Mindenhol keresem a pipámat, de hiába. Úgy emlékszem, hogy tegnap este nálatok felejtettem. Egészen biztos, hogy még ott fekszik a dohányzóasztalkán. Nagyon kérek, hogy minél előbb küldd el hozzám. Üdvözlő barátod: Géza.

Utóirat: Kérlek, ne fáraszd magadat, mivel a pipámat épen most találtam meg a zsebemben.»

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Vidovecz János M. Egyházáról.)

2. Névrejtvény.

1. A mester katona lett.
2. Jámbor csavargó.
3. Szeretem magamot tisztán tartani.
4. Madarász négyes asszony.
5. Lezuhant a letráról.
6. A szomszéd város képviselője nő volt.
7. A gazda bojtárján ostorral végig vágott.
8. Az iskolában diktálta a tanuló.

Mindenkinek mondatban egy-egy keresztnevet van elrejtve.

(Beküldte Szalkai F. Gábor Szentestől.)

3. Betűrejtvény.

N m u g y e e id é s n b soh

(Beküldte: Vörös Lajos Kisbicsérről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 29-ik számunkban közöljük.

A 23-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Árdrágítás.**
2. Betűrejtvény: **Pala, anyós, anyós.**
3. Verses talány: **Csillagos ég.**

Megfejtettek: Schmidt György, Sivák Ferenc, Kása Béla, Molnár Mancsi, ifj. Éva Béla, Nacsá Pálné, Illés József, Kajsza Bálint, ifj. Gomolka József, Lőrincz Gyula, Farkas István, Tóth Lajos, Mader Péter, Kocsis Jenő, Langitadler György, Iván és Török, Ragó István, Gonda Vince, özv. Kovács Andrásné, Szabó Elek, ifj. Pali Sándor, Nyári Mihály, Vas József, Baranyai Imre, Rubnicza József, Sáringer János, Koncz József, Molnár István, Kazsókai János, Szobek Lóránd, Tóth Magdus, Sziijártó Szabó Benjamin, Demuth Irénke, Kisházi József, ifj. Bodnár János, Takács Rezső, Sárosi János, Vedrődy Gusztáv, Nagy Ilonka, Welding Mariska, Öbert Károly, Inre Ferenc, Bujdosó Annuska, Mester József, Tüzes István, Gombás Mihály, Breznán Pál, Huber István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Korbics Mancsi (Battonya), Molnár Laci (Alap), Rózsa Sándor (Balassagyarmat), Szelcsányi Mátyás (Medgyesegyháza), Bodai Ignác (Sumony), Balogh Vencel (Sarkadkeresztúr), Fekete Lajos (Tiszaderzs), Vég József (Cserdi), Batta Pál (Abony), ifj. Mészáros Lajos (Balatonfőkajár).**

A 24-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 24-én.)

Gabonavásár. Tiszavidéki 78 kilogrammos búza 42.000—42.500, dunántúli és pestmegyei 41.000—42.000, tiszavidéki 76 kilogrammos búza 41.500—42.000, dunántúli és pestmegyei 41.250—41.500, rozs 31.500—32.000, árpa 28.000—29.000, zab 37.500—38.500, morzsoló tengeri 30.500—31.500, korpá 15.500—16.000 korona métermázsánként.

Lisztárak. 0-ás liszt 683, 2-es 677, 6-os 669, 7/2-es 525, 7/4-es 435, 8-as 190, korpá 170 korona kilogrammonként.

Vágóállatvásár. Legjobbminőségű ökör 1050—1400, kivételesen 1500—1700, közepes 750—950, silányabb 600—700, jobbminőségű bika 100—1100, kivételesen 1200—1500, silányabb 800—900, bivaly 700—900. Jobbminőségű tehén, 900—1150, kivételesen 1200—1400, silányabb 600—850, kicsontozni való 600—700, növedékmarha 650—850 K kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 1960—2520, középminőségű 2000—2660, nehézsertés 2200—2600 K kilogrammonként elősúlyban.

Takarmány. Rétiszéna elsőrendű új 6450—7600, másodrendű új 5200—6400, harmadrendű csomagolásra 4000—5150, nádtakarmány, száraz 3000—3900, lucernaszéna 9000—10.000, zabosbúkköny 67000, árpa, száraz 6000—7000, alomszalma 5500—6300 korona métermázsánként.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 460.000—800.000, igás kocsiló, könnyű 235.000—550.000, szármá 120.000—190.000 korona.

Szűrőmarhavásár. Élőborjúk, belföldi szópó: elsőrendű 1250—1280, kivételesen 1300, másodrendű 1150—1200, 1150—1020, harmadrendű 900—1100 K-ig kilogrammonként.

Gyapjú. Középminőségű gyapjúért 3400 koronát, kiváló jómínő ségű uradalmi gyapjúért 3800—3900, kivételesen 4000 koronát is fizettek kilogrammonként netto zsiros állapotban.

Nyersbőr. Nyers marhabőr 1900—2000, száraz marhabőr 3800—4000, nyers borjubőr 3000—3100, száraz 6000—6200, sózott lóbor 16.000—17.000, száraz 10.000—12.000, gyapjas juhbőr 1200—1400, nyírt juhbőr 1000—1100, báránybőr 2000—2200 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 212, tejhabszín 1400, tejfel 600—800 K literenként. Elsőrendű teavaj 3600—3800 (nagyban 3200), másodrendű 2800—3200 (nagyban 2400—2800), tehéntúró 600—700, elsőrendű juhtúró 1800 (nagyban 1350—1400), másodrendű juhtúró 1700, gomolyasajt 1800, trappistasajt 2300—2600 K (nagyban 1700) kilogrammonként.

Baromfi. Csirke, ujdonság, párja 2400—3200, tyúk párja 5800—7000, ruca párja 8000, liba, ujdonság, párja 14.000, hizott liba kilogrammonként 2400, hizott pulyka kilogrammjá 1400 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 100—180, petrezselyem 80—140 zeller 320—350, vöröshagyma zöldjéle 160—250, vöröshagyma éret, makói 400, fokhagyma 60—70, burgonya, ujdonság 340—450, fehérburgonya 90—100, uborka 800—900, tök, ujdonság 220—300, zöldborsó, hüvelyes 340—400, kifejtett 800—1000, zöldbab, ujdonság 1400—2000, karfiol 1800—2000, spárga 600—1200, sóska 240, paraj 160, cseresznye 600—1000, meggy 400—800, egres 400—600, ribizke 600—900, eper, ujdonság 2400—3000 korona kilogrammonként.

Bor. Koronánk esése következtében a borok jelentősen megrágultak. Szpekulációs vásárlások is történtek, melyek nincsenek összefüggésben a folyóüzlettel, hanem csak a pénznek áruvá való becseréltését célozzák. Szilárd árak tulajdonképpen nem alakultak ki ebben a rövid időben. Kilenc fokos áruért ma 99—100 K-ig, 10 fokosért 110 K-ig, magasabb fokú áruért megfelelően többet fizetnek. A kivitelt csekély.

Idegen pénznemek legmagasabb árai. A devizaközpont hivatalos árjegyzése 1923. június hó 26-án: 1 darab Napoleon-arany 29.600 K, angol font 39.360 K, dollár 8562 K, francia frank 537 K — f, német márka 8-6 f, olasz lira 391 K, osztrák korona 12-65 f, román lei 46 K 50 f, cseh korona (szokol) 259 K 50 f, svájci frank 1540 K, szerb dinár 98 K — f, lengyel marka — f. Zürichben 100 magyar koronáért 0-6/4 svájci frankot fizettek

Szerkesztői üzenetek.

G. M. Bakonytamási. A beküldött rejtvényekből közlünk. — **T. I. Budapest.** A számrejtvény jó; sorát ejtjük. — **K. S. Tolnánémedi.** A vers kedves, kis javítással közölhető. — **B. P. Kiskőrös.** Beküldött képrejtvénye jó; de türelmet kérünk, míg közlésére sor kerül mert Ön előtt még sokan várnak rejtvényeik megjelenésére. — **K. P. Égetthalompusztá.** A beküldött rejtvények mondatai alig felelnek meg, például mi az a «Bakancskäväház»? Méltóztassék értelmes, kerek és valami jelentőséggel bíró mondatokat választani. Egyet közlünk. — **V. V. Kisbicsérd.** A képrejtvény jó. A tréfa — nem tréfa. — **N. I. Tét.** Semmi akadályja annak, hogy a rejtvények megfejtését nyitott levelezőlapon küldje. A képrejtvények jók — de türelmet kérünk! — **M. L. Balatonfőkajár.** A beküldött képrejtvény megüti a mértéket. — **Ifjabb P. I. Bátorcsék.** A képrejtvény jó. — **Ifjabb I. J. Abádszalók.** A betűrejtvény jó, a képrejtvény is. — **M. I. Nagypall.** A rejtvények jók. — **Ifjabb B. A. és J. Turkeve.** A két beküldött rejtvény jó. — **V. B. Nyulhegy.** Valamelyik tréfát felhasználjuk. — **B. I. Püspök-ladány.** A verses rejtvény igen nehéz, de majd próbát tesszünk vele; a

számrejtvény nem alkalmas a közlésre; olvasóink nincsenek ahhoz hozzá szokva, hogy ilyen számokkal dolgozzanak. Egyszerűbbet kérünk. — Cs. F. Vészto. A rejtvények között több jó van. — K. A. Meccser. A vers kedves, alkalomadtán közöljük. — D. I. Váncsed. A képrejtvények közül válogatunk. — S. T. J. Csengöd. A betűrejtvények jók. — M. I. Somogyvár. Közliünk belőlük; valamennyi jó; de mindegyiket nincs módunkban megjelentetni. — Z. R. Nagysimonyi. A hangulat még nem vers. Sokat kell fejlődnie és a helyesírást is elsajátítania, amíg verset írhat. A hangulatot formába önteni, élvezhető, gördülő sorokba

foglalni, külön adomány. Tekintve azt, hogy még nagyon fiatal, fejlődésére számíthatunk. — J. M. Kocsér. A küldött vers nem jó, nemcsak verstani szempontból, hanem a tárgy kidolgozása miatt sem. Erőltetett, magára erőszakolt érzéssel ír olyanról, amit nem ismer, amivel nincs tisztában. — H. P. A tréfák közül válogatunk. A rejtvények között több ó van.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**
Főszerkesztő: **Meskö Pál.**

Felelős kiadó: **Meskö Pál.**
Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr**

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden elcsúsztatásért megfizetlek. — **KISS LAJOS**, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

BRILLIÁNSOKAT, gyémántokat, színes kőket, mindenféle drágakövet, mindenféle kőzetet, mindenféle kőzetet, mindenféle kőzetet. — **Széky Emil**, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben **Máté András** rézművesüzem, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugatitól 15 villamossal. Telefon: 140-06.

MRAVKÓ JÓZSEF puskaműves és fegyverkereskedő Budapest, VII., Károly-körút 9. sz. Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — **Elad:** elsőrendű gyártmányú golyós, sörös, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörös töltények, löszerek.

Egy darabból kalapált vörösrézüstök és permetező (Vermorel rendszer) legjutányosabban kaphatók **NAGY IGNÁC** cégnél Budapest, Károly-körút 9. szám. Alapítotott 1884. Telefon: József 115-15.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE! Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevré- és zsírosbőrből a legjutányosabb napl árakon szerezhetők be a „**HANGYA**” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL. **MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.**

Hangszerek és gramfonok engedélyes árban **HANGSZER-OTTHON** **Fekete Mihály** nál Budapest, József-körút 9. szám.

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET friss külső-belső gumiknak, láncok, pedálok, nagyben gyári árban **LÁNG J. és FIA** Budapest, József-körút 41. sz. Árjegyzék ingyen.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók, marokrakó és kévekdő aratógépek, lögregelyek, kézi-járgányosok, motoros- és gőzszepítőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm s „HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosok rendelők vör- és nemibetegyek részére. **Dr. Sajváry-utca 11.** Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 22. sz., 1. em. 1. (Rákóczi szemben.)

Hungária-drótfonatok a legolcsóbbak és legtökéletesebbek Egyedüli gyártója: **Haideker Sándor** sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám. Árjegyzék ingyen és bérmentve! Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott tűskés-sodrony kilója 400 korona.

Dr. Héray Andor «Orsz. Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. Törv. bev. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

HARANGOKAT tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a **HARANGMŰVEK R.-T.** „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Pálinkafőzőüstök, mosóüstök és tejjagdasági üstök stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzőket szakszerűen berendez: **Godra Sándor és Fia** rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

Megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban vásárolhatnak a tagok a «**HANGYA**» vidéki szövetkezeteiben. **KAPHATÓK:** vászon, karton, kanavász, zepír, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműtárk.

Küldjön be még ma 600 koronát és bérmentve megkapja **BUDAY BARNÁ** lebilincselően érdekes, gyönyörű, művészi kivitelű képekkel díszített **TITKOK FÖLDJE** és **KARIKÁS JÁNOS CSODÁLATOS KALANDJAI** című két könyvét a «Vasárnap» könyvosztályától BUDAPEST, VI. KER., Ó-UTCA 10. SZÁM.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZÓALIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-Turul- és Vermorel-rendszerű szőlőpermetezők szénkénevezők, hűti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyártáron beszerezhetők **SZONTÁGH PÁL** rézművesüzem (Cégfőnök Terényi Samu) Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.